

פרופ' מנואל טרכטנברג: "אם נמשיך ככה תהיה הידרדרות כלכלית משמעותית"

הכלכלן הבכיר במתקפה על ההפיכה: מודאג מהנזק החמור ומאובדן הסנטימנט שהוביל עד כה אזרחים להקריב מעצמם למען הקולקטיב. כמי שעומד בראש המכון למחקרי ביטחון לאומי הוא משוכנע שהמדיניות של סמוטריץ' תביא לסופה של ישראל. את הנחמה הוא מוצא במחאה: "אין לה תקדים בהיסטוריה המודרנית"

יובל שדה ושלמה טייטלבוים / 14 בספטמבר, 2023

"מדינת ישראל היא נס, היא ראוייה לכל הערצה. אבל הנס הזה מבוסס על קיומו של סנטימנט, שזה בעצם הזדהות יתרה עם הקולקטיב, נכונות בגלל ההזדהות הזו לתת מעצמך מעל ומעבר. הירתמות. זה רך, עוצמה רכה". כך מסביר פרופ' מנואל טרכטנברג את האיום המגולם בקידום ההפיכה המשטרית תוך כדי יצירת שסע בעם. טרכטנברג הוא מבכירי הכלכלנים בישראל, אך מעבר לרקע האקדמי שלו, בעשורים האחרונים הוא הכיר מקרוב כמעט כל חזית כלכלית בארץ. הוא כיהן כראש הו"ת, הקים את המועצה הלאומית לכלכלה ועמד בראשה, והתפקיד המוכר מכולם, הוא עמד בראש ועדת טרכטנברג שסיימה את המחאה החברתית שפרצה בשנת 2011.

טרכטנברג סבור כי הסנטימנט הציוני - אין דרך אחרת לכנות את זה - הוא רכיב קריטי בהצלחה הישראלית, ונמצא בסכנה, הוא מדגים זאת באופן ציורי למדי על ההייטק. "יש פה משאב טבעי שזה טאלנט. בא כסף מחו"ל, קרן הון סיכון, מסתכל על הטאלנט ועל הסביבה העוינת ומחליט שיש איזה יופי שצריך לעודד אותו והוא 'מזריק' את הכסף, יש הנבטה ו'פוף' זה נמכר החוצה למישהו שיש לו תחושה שזה שווה את הדבר הזה. אותו טאלנט, שהוא לחלוטין נייד - הסנטימנט מחזיק אותו פה רוב הזמן. ברגע שאתה עושה 'פוור' לסנטימנט הזה אז המשקיעים לא בטוחים בהשקעה שלהם והטאלנט מחליט שאולי הוא לא רוצה להישאר ו'פוף' העסק הזה ברגע יכול להתפוגג".

באופן לא מפתיע, טרכטנברג סבור שהסנטימנט הזה של הזדהות יתרה עם הקולקטיב נוגע גם לנכונות לשרת ולסכן את החיים למען המדינה ומשפיע על הביטחון הלאומי. "העניין של להיות טייס, לעזוב את המשפחה וללכת לטייסת פעם בשבוע בלי צו ובלי כלום - זה סנטימנט, זה מגדיר את הטייסים. פתאום הטייס בדילמה נוראית - מצד אחד הוא לא יכול להמשיך, מצד שני זה הזהות שלו. עושים 'פוור' לסנטימנט הזה ונגמרת לך הזרוע הכי חזקה של צבא ההגנה לישראל. הזרוע הזו מבוססת על סנטימנט. אף-35? סלח לי זה לא זה. העניין של ה-So called סרבנות. אין דבר שעושה יותר עוול, בעיקר לטייסים. הייסורים הנפשיים זה קשה לתאר. אותו דבר גם יחידות אחרות".

בשנתיים וחצי האחרונות עומד **טרכטנברג בראש המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS)**, התפקיד מאפשר לו לעסוק באופן רחב במרכיבי החוסן הלאומי של ישראל, שהוא נוהג לחלק לשלושה: עוצמה צבאית, עוצמה מדינית ועוצמה חברתית. השילוב בין הכלכלן לבין איש הביטחון ניכר כבר במשרדו, מאחורי כסאו תלויה בגאון התמונה המפורסמת של הצנחנים בכותל ב-1967, ועל הלוח שבחדר משורטטים גרפים המוכרים היטב לכלכלנים.

...

לראיון המלא:

https://www.calcalist.co.il/local_news/article/syn2ab1kt